

LAKIALOITE 56/2009 vp

Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 2 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä toteuttaa liikennebiopolttoainedirektiiviä (2003/30/EY) vaatimalla, että suurten liikennepolttoaineiden jakeluyhtiöiden vuonna 2010 ja sen jälkeen myyntiin vuosittain toimittamista polttoaineista 5,75 e-prosenttia on biopolttoaineita. Laissa olevaa myyntivelvoitetta kutsutaan virheellisesti jakeluvelvoitteeksi. Oikeassa merkityksessä jakeluvelvoite tarkoittaa, että huoltoasemien on pakko myydä biopolttoaineita puhtaina, esimerkiksi 100-prosenttinen biokaasu, tai korkeina osuuksina, esim. 85-prosenttinen etanoli. Jakeluvelvoite otettiin ensimmäisenä käyttöön Brasiliassa 1970-luvulla ja se on käytössä myös Kaliforniassa ja Ruotsissa. Suomessa jakeluvelvoitetta ei ole.

Vuonna 2006 Ruotsissa säädettiin jakeluvelvoitelaki, jonka mukaan suurimpien liikennepolttoaineiden jakeluasemien on myytävä vähintään yhtä puhdasta tai lähes puhdasta biopolttoainetta. Vuoden 2007 lopussa Ruotsin lähes 4 000 huoltoasemasta yli 1 000 myi yhtä puhdasta biopolttoainetta ja monet useitakin. Tavotteena Ruotsissa on nostaa määrä 2 400:aan vuoteen 2010 mennessä ja lopulta 3 000:een. Vertailuna mainittakoon, että Suomessa ei ole yhtään biopolttoainetta myyvää huoltoasemaa ja vain yksi huoltoasema, joka myy vaihtoehtoista fossiilista polttoainetta, maakaasua.

Suomessa tulisi myyntiosuusvelvoitteesta tosiasiallisesti säättävä mutta virheellisesti nimellä jakeluvelvoite nimetty biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain

(446/2007) 2 luku korjata koskemaan myyntiosuusvelvoitetta. Tämän lisäksi tulisi lakiin lisätä uusi luku puhtaiden liikennebiopolttoaineiden jakelusta, kuten Ruotsissa on jo tehty. Tämä koskisi puhtaita, esimerkiksi biokaasu CBG100- ja biodiesel B100-, tai lähes puhtaita, eli esimerkiksi etanoli E 85 -polttoaineita. Suomessa toteutettiin vastaavalla tavalla aikanaan lyijyttömän bensiinin jakeluvelvoite.

Valtion tulisi lisäksi omistajaohjauksaan hyväksi käyttäen huolehtia, että Neste nopeuttaa aikatauluaan tuottaa puhtaita biopolttoaineita jakeluun ja aikatauluaan pyrkiä eroon ns. kolmannen sukupolven tekniikoista, joissa hyödynnetään ristiriitaiseksi havaittua palmuöljyä polttoaineen raaka-aineena, ja sitoutuu siirtymäkaudella käyttämään vain vastuulliseksi havaittua sertifioitua RSPO-palmuöljyä.

Valtion tulisi edellyttää, että biopolttoaineiden raaka-aineena tulisi jatkossa käyttää ensisijaisesti jätteitä ja elintarvikkeiden tai vastaavan tuotannon sivutuotteita ja että energiakäyttöön tarkoitettut öljypalmuplantaasit tulee perustaa joutomaille epäsuorien vaikutusten minimoimiseksi. Biopolttoaineen kasvihuonekaasutaseen tulee olla ilmaston kannalta myönteinen. Biopolttoaineen tulee tarjota merkittäviä säästöjä elinkaarensa kasvihuonekaasupäästöissä. Näin kielteiset ympäristövaikutukset voidaan minimoida ja kasvihuonekaasutase saada mahdollisimman positiiviseksi verrattuna fossiiliseen vaihtoehtoon.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 2 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä 13 päivänä huhtikuuta 2007 annetun lain (446/2007) 2 luvun otsikko ja 5—10 § ja
lisätään lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

2 luku

Biopolttoaineen myyntiosuus- ja jakeluvelvoite

5 §

Myyntiosuusvelvoite

Jakelijan on toimitettava kulutukseen biopolttoaineita vuonna 2009 vähintään neljä prosenttia laskettuna kyseisenä vuonna kulutukseen toimittamiansa moottoribensiinin, dieselöljyn ja biopolttoaineiden energiasisällön kokonaismäärästä (*myyntiosuusvelvoite*).

Biopolttoaineita on toimitettava kulutukseen vuonna 2010 ja sen jälkeen vuosittain vähintään 5,75 prosenttia.

6 §

Jakeluvelvoite

Liikennepolttoaineiden jakeluasemien, jotka myyvät liikennepolttoainetta vähintään 3 000 kuutiometriä vuodessa, on sisällytettävä vuonna 2010 ja sen jälkeen myytävään polttoainevalikoimaansa vähintään yksi puhdas tai lähes puhdas biopolttoaine (*jakeluvelvoite*).

Siitä, mitä pidetään puhtaana tai lähes puhtaana biopolttoaineena, säädetään erikseen asetuksella.

7 §

Jakelijoiden väliset sopimukset

Myyntiosuus- ja jakeluvelvoitteensa täyttämiseksi voi jakelija sopia velvoitteensa siirtämisestä osittain tai kokonaan toiselle jakelijalle. Jos sopimus riitautetaan tai myyntiosuus- taikka jakeluvelvoitetta ei muusta sopimussuhteeseen liittyvästä syystä ole täytetty, vastaa kukin jakelija myyntiosuus- ja jakeluvelvoitteensa täyttämisestä ja tämän lain mukaisista seuraamuksista. Sopimuksesta on toimitettava jäljennös tulliviranomaiselle 8 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

8 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Jakelijan on vuosittain ilmoitettava edellisen kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamansa moottoribensiinin, dieselöljyn ja biopolttoaineiden määrä tuotteittain.

Jakelijan, joka 7 §:ssä tarkoitetun sopimuksen perusteella toimittaa kulutukseen biopolttoaineita, on ilmoituksessaan eriteltävä sopimuksen mukaisesti kulutukseen toimittamansa biopolttoaineiden määrä.

Ilmoitus on toimitettava viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana jakelijan kotipaikan tulliviranomaiselle.

9 §

Kirjanpitovelvollisuus

Jakelijan on pidettävä sellaista kirjanpitoa, josta käy selville kulutukseen toimitetun moottoribensiinin, dieselöljyn sekä biopolttoaineiden määrät sekä biopolttoaineiden energiasisältö ja muut tämän lain valvontaa varten tarvittavat tiedot.

Kirjanpitoaineiston säilytysaikaa ja -tapaa koskevista säännöksistä säädetään valmisteverotuslaissa.

10 §

Jakelijan ja sivullisen tietojenantovelvollisuus

Jakelijan ja sivullisen velvollisuuteen antaa tietoja tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten valvonnassa ja täytäntöönpanon seurannassa sovelletaan valmisteverotuslain 15 luvun säännöksiä.

10 a §

Ylivoimainen este

Jos jakelija ei biopolttoaineiden saatavuudessa tapahtuneiden poikkeuksellisten ja ennakkoimattomien muutosten tai muun vastaavan ylivoimaiseksi esteeksi katsottavan syyn vuoksi kykene täyttämään edellä tarkoitettua myyntiosuusvelvoitettaan, voi työ- ja elinkeinoministeriö jakelijan hakemuksesta alentaa 5 §:ssä tarkoitettua prosenttiosuutta tai poistaa myyntiosuusvelvoitteen hakemuksessa tarkoitetun kalenterivuoden osalta.

Vastaavasti jakeluosuusvelvoitteen kohdalla, jos jakelija ei kykene täyttämään 6 §:ssä säädettyä jakeluvollisuuttaan, voi työ- ja elinkeinoministeriö 1 momentissa mainitun ylivoimaiseksi esteeksi katsottavan syyn vuoksi poistaa jakeluosuusvelvoitteen kalenterivuoden osalta.

Velvoitteen alentamista tai kokonaan poistamista koskeva hakemus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle 8 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa sekä jäljennös hakemuksesta tulliviranomaiselle 8 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 2009

Päivi Lipponen /sd